

tuberklasøgu



Nikael saman við systkjunum, Fridu og Símun. Frida hevur júst fyllt 90 ár. Vit ynskja henni tillukku

aðrir vóru lættsintir.

Tá ið onkur gjørdist frískur, frøddust øll. Onkur streyk eitt tár og ynskti, at tað var hann, sum varð vorðin frískur.

Sjúklingarnir høvdu eitt felag, sum eina ferð árliga fekk loyvi at selja lutaseðlar. Teir plagdu at venda sær til handlar um at stuðla við onkrum gávum. Men flestu lutirnar gjørdur teir sjálvir. Menninir gjørdur lutirnar á verkstaðnum, og kvinnurnar bundu, heklaðu, seymaðu og broderaðu. Har var mangt vakurt plaggið gjørt, og lutaseðlarnir gingu ”sum heitt breyð”. Peningurin fyri söluna varð nýttur til frama fyri sjúklingarnar.

Kundi ikki gloyma røddina frá operatiónini!

Í 1944 giftist Nikael við Jóhannu Sofíu úr Vestmanna. Hon byrjaði í 1937 sum sjúkrasystranæmingur

og var liðug í 1940. Tey komu at kennast, tá ið hann var innlagdur á hospitalinum. Tá hann varð opereraður fyri blindtarmsbruna, var hon á operatiónsstovuni, og hon helt í hondina á honum. Nikael helt, at hon hevði so vakra rødd, so hon fór ikki frá honum!

Tá Nikael aftur fór at arbeiða sum portørur á hospitalinum fóru tey at koma saman. Hon kendi eisini til tuberkularnar, tí systir hennara var deyð av tuberkulum.

Tey fingu trí børn í fyra ár, og var hon heima hesa tíðina og fór so aftur at arbeiða.

Ræddust ikki tuberkularnar

Tað vóru nógv, sum komu á økið hjá sanatoriinum, men tað lögna var, at eingin bleiv sjúkur. Her hevur tað eisini havt sín týðning, at tey, sum arbeiddu á sanatoriinum, skuldu hava pluss, sum merkti, at andevni longu var í kroppinum.



Sanatorið sum sá út í 1935



Sjúklingarnir fingu nokk so ofta vitjan, og havnarfólk fóru ofta spákingartúr framvið sanatoriinum. Her var jú vegur - eisini oman á Boðanesi. Tað var eisini hugaligt hjá sjúklingunum at síggja fólk ganga framvið uttan at ræðast.

Ofta var tó dapurt. Magnussen visti um, at eina ferð stóðu trí undir børu í senn.

Nikael minnst eisini væl Mikkj-al á Ryggi, sum doyði í Hoydølum. Hann var tvær ferðir sjúklingur á sanatoriinum. Hann gjørdist nakað gloymiskur móti endanum. Tað vóru nógv, sum vitjaðu hann, men aftan á plagdi hann at spyrja:

”Hvør var hasin sum vitjaði?” Hann hevði Fuglabókina við sær og plagdi at tekna fuglar.

Sanatoriðniðurlagtogstudentaskúli kemur í staðin

Seinast í 40-unum og fyrst í 50-unum byrjaði tað at minka við tuberkulum.

Tá var tað eisini at vaksinan kom. Santorið varð niðurlagt sum slíkt, og tað gingu nakrir mánaðir, har tað var mannleyst. Nikael hevði tá móguleika at fara til Havnar, tí Bonnivie, sum var umsjónarmaður á hospitalinum, bjóðaði honum portørstarvið aftur. Men hann hevði hug at vera verandi í Hoydølum, so hann fekk tá til arbeiðis at ansa eftir bygningunum har uppi.

Tað var skjótt, at skúlamyndugleikarnir fingu áhuga fyri at flyta studentaskúlan niðan higar.

Her máttu eisini útskiiftingar gerast í sambandi við, at bygningarnir skuldu brúkast til skúla. Svinghurðarnar blivu skiftar út við vanligar hurðar. Í hesum lá eisini ein ræðsla fyri, at smittan kundu hanga við. Tí varð eisini alt vaskað væl og virðiliga.

Fyrstu studentsprógvini í Hoydølum

Tá skúlaárið 1961/62 endaði, vildi Christian Haraldsen, settur rektari á skúlanum, sleppa at handa prógvini í Hoydølum. Nikael hevði fyrireikað alt so væl. Hann hevði gjørt gøtuna góða og gjørt brúgv av bræddum pelum út á gomlu krokkipenuna. Tey munnu vera mong, sum minnst hesa lötuna, og fleiri teirra, sum fingu prógv hendan dagin, gjørdust kend fólk í samfelagnum. Ein av teimum var Helena Samuelsen. Hon minnst, at tá ið studentarnir høvdu fingið prógv og Haraldsen hevði hildið røðu, bjóðaðu Nikael

og konan øllum til borðs í spísi-stovuni í Nýggja húsi.

Aftan á summerfrítíðina í 1962 flutti studenta- og preliminar-skúlin niðan í Hoydalar. Gamla sanatorið varð gjørt til skúla og Nýggja hús var kostdeild. So var aftur lív í dalinum. Maskinmeisterin á tuberklastøðini varð settur skúlatænari í somu húsum.

Tað eru mong yngri fólk, sum minnst Nikael frá hesi tíðini. Ein av teimum er Heri Joensen, prestur, sum talaði yvir Nikael í Hoyvíkar Kirkju. Tað var stuttligt at hoyra, hvussu góð minni hann hevði um Nikael.

Arbeiðið broyttist nakað men ikki so nógv kortini. Nikael helt alt í góðum standi, sum hann var vanur.

Tíðin sum pensjonistur

Nikael segði, at um hann ikki hevði fingið tuberkular, so hevði hann helst verið sjómaður burturav. Honum hevur altíð longest eftir sjólvíninum, og hann hevur notið nógv góðar lötur á útróðri, og túrarnir við kalvalínuni við Vilhelm Magnussen eru nakrar av teimum bestu lötunum hann minnst.

Tað kann verða skoytt uppi her, at Nikael hevur smíðað sín egna bát. Hetta er ikki hvønn mans føri og sigur nakað um handalagið.

Seinastu árin sá hann tað eisini sum eina kærkomna uppgávu at læra langabbasynirnar at fletta og hagraiða skurðin.

Nikael vitjaði eisini javnan í Undirhúsinum í Vágshotni, har hann hugnaði sær saman við teimum, sum koma har.

Tað var stuttligt at koma at kenna Nikael. Hann er ein av teimum, sum vit, ið kendu hann, koma at minnst við takksemi.



Her lærir Nikael abbason at fletta



Nikael til arbeiðis á Sanatoriinum